

Zachování původních plodin a plemen zvířat a jejich využití ve venkovském cestovním ruchu

**Ing. Milan Michalička
AGROEDUKA Trenčín**

Venkovská turistika a agroturistika – alternativa k masovému cestovnímu ruchu – dovolená na venkově, dovolená na statku

Alternativa k masovému turismu – nový fenomén
rozvoj venkova
obnovení sil na venkově

Udržet obyvatele venkova v jejich domovech

Udržet a obnovit tradice našich předků, kulturu

Obnovit soudržnost a hrdost obyvatelů obce – lokální patriotizmus

Vytvořit plnohodnotný život venkovského obyvatelstva

Vytvořit primární případně dodatečné zdroje příjmů

Vytvořit síť služeb

Zabránit ničivému dopadu na životní prostředí

Proč se zabývat původními plodinami a plemeny zvířat?

Chutnají, jak mají chutnat - Výborná chuť!

Dají nám, co mají dát – Vyšší nutriční hodnota a vitalita!

Budeme, jací bychom chtěli být – Předpoklad životaschopné populace!

Neobsahují, co nemají obsahovat – Jsou bezpečné.

Vydrží, kolik mají vydržet – Dlouho vydrží.

Rostou, jak mají růst – chrání čistou půdu, vodu, vzduch.

Žijí, jako mají žít a jí, co mají jíst.

Jejich domovem je oku lahodící krajina s mnoha druhy rostlin a zvířat.

Berou si jen tolik, kolik si mají brát – ohled na budoucí generace.

Stojí, kolik mají stát – v konečném důsledku jsou lacinější.

Dávají živobytí těm, kterým ho mají dát – podpora farmářů, podpora rozvoje venkova.

Jsou přirozené a normální, ale dnes už musí být chráněné – se zárukou, že jsou také, jaké mají být!

Tyto odrůdy jsou většinou velmi dobře adaptované, odolné vůči chorobám a škůdcům. Přizpůsobení místním podmínkám vytváří předpoklady pro minimalizaci používání chemických nástrojů na ochranu či výživu - ochrana přírody a krajiny.

Jsou schopny lépe kompenzovat nepříznivé podmínky prostředí a mají stabilnější výnosy.

Jako nositelé unikátních genů jsou významným zdrojem pro šlechtění nových odrůd.

V současné době dochází k obnovení zájmu o tyto druhy zejména v oblasti zdravé výživy.

Krajové i staré odrůdy jsou naším kulturním dědictvím a představují pestrost a různorodost, které tak často mizí z našeho stále více uniformního světa. Je třeba se snažit o jejich ochranu, stejně jako se to děje při hradech a zámcích, vzácných knihách či uměleckých dílech

Vynikají spektrem svých chutí, vlastnostmi nebo využitím, jsou tedy místní jedinečností.

S mizením starých druhů ovoce či zeleniny, tak přicházíme nejen o tyto odrůdy, ale často i o krajové výrobky, speciality a jídla, které jsou na ně vázány. Dopady vymizení krajových odrůd mají tedy často i sociální charakter.

V současnosti jsou staré a krajové odrůdy udržovány v šlechtitelských stanicích a v genových bankách, které se nacházejí po celém světě. Na Slovensku genová banka sídlí v Piešťanech, v Česku v Praze a Olomouci. Největší - globální semenná banka se nachází v Norsku na souostroví Špicberky v Severním ledovém oceánu.

Využití původních plodin

- Osobité postavení v uchovávaném genofondu mají staré a krajové odrůdy, jejichž využívání je spjato s člověkem od prvopočátku. Této problematice se s nástupem intenzivního zemědělství přestala věnovat pozornost. Zachování původních plodin a jejich rozšiřování v regionech, kde se původně pěstovaly má mimořádný význam pro rozvoj venkovského cestovního ruchu a podporu lokální ekonomiky.

- Výroba potravin z místních zdrojů
- Přilákání spotřebitelů zpoza hranic regionu - gurmánská turistika
- Vytvoření pracovních míst
- Peníze do regionu přicházejí zvenku a méně odcházejí
- Peníze vyprodukované v regionu se zde otáčejí a posilují region a tvorbu pracovních míst
- Celková stabilizace venkova a venkovského prostředí

Původní plemena hospodářských zvířat

Mnohá stará plemena skrývají cenné geny, které dnes ještě zcela nedoceňujeme, ale v budoucnu mohou představovat velmi cenný zdroj vlastností, které budou pro přežití lidstva na této planetě rozhodující.

Stará plemena představují tradiční, historicky podložené hodnoty určitého území, zvířata jsou spjata s místní kulturou a sociálními vlivy tohoto území.

Většinou se jedná o populace s jedinci konstitučně tvrdými, mimořádně pevného zdraví, odolnými a nenáročnými na chov.

Existence původních genotypů hospodářských zvířat představuje v některých regionech "krajinotvorný prvek" s příznivými dopady na agroturistiku.

Stará plemena, díky své nenáročnosti, mají velmi dobrý předpoklad pro prosazení se v eko agroturistice

Nejlepší a vlastně jedinou účinnou ochranou zvířat před vyhynutím je jejich chov. Čím více chovatelů bude ohrožená plemena chovat, tím méně budou degenerované.

Pro zvířata ještě nejsou propracované metody dlouhodobé konzervace proto jedinou možností ochrany původních plemen zvířat je chovat je.

Jednou z cest jak vrátit naší zemi její původní ráz a udržitelnost je i chov původních plemen zvířat, které představují část našeho kulturního dědictví.

Zvířata jsou přizpůsobeny našim klimatickým podmínkám, mají dobré povahové vlastnosti a nezpůsobují v zemi nežádoucí změny jako je např.. eroze půdy.

Na našich původních pastvinách se chovalo současně více druhů zvířat, které si při přijatelném zatížení půdy nekonkurují ale naopak se doplňují.

Děkuji za pozornost

